

Tale til Tina Sakura, Kulturministeriets prisoverrækkelse 2022

Jeg har på vegne af Forfatterudvalget fået æren af at holde denne tale til årets modtager af Kulturministeriets Forfatterpris for Børne- og Ungdomsbøger 2021.

2021 har været et spændende bogår. Mens verden har været lukket ned af en omsiggribende pandemi, har litteraturen rakt sig og strakt sig ud og ind til læserne. Og det har været i dette felt, at vi i udvalget har læst et hav af gribende børne- og ungdomsbøger.

Tina Sakura modtager Kulturministeriets Forfatterpris for Børne- og Ungdomsbøger 2021 for sin mageløse ungdomsnovelle *Bjørnen*.

Bjørnen er en barske og rørende fortælling, hvor læseren lukkes langt ind i gymnasiepigen Carlis verden. Her kæmper hun en kamp for at finde sin vej ud af smertens og ydmygelsens lænker efter et seksuelt overgreb til en puttefest. Et overgreb, der skal vise sig at blive endnu mere gennemgribende, da krænkeren efterfølgende deler billeder af Carli på de sociale medier, så hele gymnasiet kan se, hvordan 1.g'eren Carli er blevet domineret og har fået sine grænser overtrådt.

Historien fortælles i to tidsplaner, og i novellens begyndelse skiftes der således mellem et nutids- og datidsspor. I nutiden er Carli søgt mod skoven for, som det formuleres i værket; at *være ude i det store, jeg har ikke er plads nok i kroppen*. Her forsøger hun at genfinde sig selv og med hjælp fra naturens kræfter at finde styrken til at have lyst til at være i verden igen.

Novellens andet spor er erindringerne; starten på gymnasielivet, spændingen ved at skulle starte noget nyt, overgangen fra barndommen til et nyt og dragende ungdomsliv, samt følelsen af at været særligt udvalgt, da invitationen til Williams puttefest kommer. Men det nye liv, der skulle til at udfolde sig ændrer brutalt karakter og lukker Carli ind i et ensomt mørke, hvor hun er alene med sin fysiske og psykiske smerte.

Carli gør det eneste, hun føler, hun kan gøre. Hun søger mod skoven, som hendes mormor lærte hende at kende, da hun var barn, og langsomt begynder fortællersporet at blive nutidigt. Her rejser Carli sig igen. Kontakten til naturen hjælper healingen på vej, og sammen med Carli oplever vi elementernes kraft – vandets rensende kølighed, skovbundens beroligende fundament, skovsyrens bittersyrlige smag, blålets varme og mormorens bjørneskind, som bliver hammen, Carli kan vokse ud fra på ny.

Bjørnen er en vigtig bog, da den med kunsten dybt integreret i sproget formidler de fysiske og psykiske ar, Carli har fået efter det seksuelle overgreb og de digitale krænkelser. Her bliver et hårdt og voldsomt emne beskrevet nænsomt og direkte. Intet er gemt af vejen, og de berygtede puttefester bliver trukket frem i lyset, og omkostningerne belyses fra flere vinkler. For Tina Sakuras fortælling viser også det ansvar, som både krænker og tilskuere skal leve videre med efterfølgende. Uden på noget tidspunkt at inddrage moralske dogmer eller en belærende undertone, kaster værket lys over krænkerens eksponering af sit dominante og kannibalistiske fordærv, og det tavse flertal, der stiltiende og med bortvendte blikke lader forbrydelsen ske både under og efter overgrebet. - Også Carlis mor får en plads, da hun, i sin totale uvidenhed om det traume, hendes datter gennemlever, forsøger at få Carli tilbage til hverdagen og gymnasielivet. På den måde bliver *Bjørnen* en bog med mange stemmer og lag, hvor handlingen og sproget smelter samme i et kunstnerisk formsprog uden mage.

Tina Sakura raffinerer sin helt særlige tone i dette (mester)værk. Det danske sprog fremtræder i en smuk og meget præcis form, der manifesterer, at vi ikke behøver udenlandske låneord for at udtrykke og formidler

stærke følelser på dansk. Læseren oplever, hvordan hvert ord er nøje udvalgt, så stemninger, sanser og beskrivelser står helt klare og tydelige i hver enkelt sætning. Et eksempel på dette ses blandt andet, da sproget markerer Carlis transformation i skoven. I én lang passage glider punktummerne ud, da Carli forsvinder ind i en shamanistisk trance iført det beskyttende bjørneskind og til lyden af messende trommerytmer. Her opstår en metasproglig symbolik, der smelter sammen med handlingen, og punktummerne vender først tilbage, da Carli er ude på den anden side og har fundet en ny styrke i sig selv. Denne lyriske kvalitet flettes helt naturligt ind i værket, uden fortællingen på noget tidspunkt bliver højtravende, selvhøjtidelig eller svært tilgængelig. Det er et prisværdigt greb, der kræver et stort overskud og dygtig digterkunst.

Med *Bjørnen* har Tina Sakura skrevet en ungdomsnovelle, der cementerer den betydning, relevans og aktualitet den moderne børne- og ungdomslitteratur har, nemlig at den er en levende kunstform, hvor forfatteren henvender sig til sin målgruppe med nærværende tematikker. Her tages flere særdeles aktuelle problemstillinger frem i lyset, og man kan ikke læse *Bjørnen* uden at blive berørt af Carlis smerte, men også mærke hendes styrke, da hun rejser sig igen.

Bjørnen er et smukt og meget helstøbt værk, der ikke er bange for at bevæge sig ind i mørket, men uden det slår rod her. Læseren tages med ud i lyset igen, da Carli får sin oprejsning. *Bjørnen* bliver dermed et værk, der kan mærkes langt ind i sjælen, længe efter det er læst færdig – præcist som det er med stor kunst.

Stort, stort tillykke med prisen Tina Sakura og tak for en meget vigtig og smuk bog.